

מסורת הש"ס

- ↑ תמורה ל: ע"ו כד.
- ↑ [ע"ו מט. פסחים כו. חולין נח. תמורה לא].
- ↑ [ש"ך לע"ז, ד] [מעילה יט:].
- ↑ [על טו:].
- ↑ [פסחים כג: קידושין ט: ב"ק מה.].
- ↑ [ג"ל דאין, טו] [זבחים עז].

מִוֶּסֶף רִשִׁי

ולד הנוגחת אסור. פרה שנגחה ישראל בשהיא מעוברת ומת, ולזה פסול לקרנן, היא וולדה גגור. ונגח שנגח בעד אחד או ע"פ הבעלים שהורו מעצמן ואין עדים בדבר אינו נסקל, ואמרינן בתורת הכהנים מן האנן להוציא את המוקצה, ומן האנן וי"ו ימירה להוציא את הטעם (ע"ז כד.). וזה וזה גורם. הוכר שגח על בהמה זו והיא גרמו לולד שיגח, והרי גרמיהו איסור והיתר, דאביו מותר ואמו אסורה (ותמורה ל:).

אי הכי הא דתני עלה וכו'.
צין לריש לקיש צין לשמואל קא מותיב.
אי הכי דהני אחרים דמתני' דרוזחים קאמר והאי רוצח שנתערב בהוכר ולבסוף נתערב קאמר הא דתני עלה צברייתא הכי רוצח שנתערב צאחרים כולן פטורין אמר רבי יוסי אפילו אצא חלפתא צייניה כולן פטורין מאי אפילו דקאמר ר' יוסי:

אלא אמר רבא. בשלא הוכר לבית דין קאמר כגון שנים עומדין ויזא חץ מצייניהם ואין יודעין אי זה מהן זרקו שניהם פטורין אמר רבי יוסי אפילו אצא חלפתא צייניהם שהכל יודעין שהוא חסיד ולא זרקו לא מחייצין לאידך משום האי חזקה וצאא אפילו רבי יהודה מודה ורבי יהודה דאמר כונסין אותן לכיפה לא עלה קאי אלא הכי קאמר ת"ק וחסורי מחסרא מתני' והכי קתני ושור שנגמר דינו וכו' סוקלין אותו דהא על כרחיך כולהו אסורי צהגאה ואין הפסד לבעלים בסקילה הלכך סוקלין אותם כדי שמתקיים מצות סקילה בממוצי צה: **כונסין אותן לכיפה.** שא"צ לסוקלן שלא להטריח צ"ד אלא כונסין אותן צחדר והם מתים צרעב: **והפניא.** בניחומא: **ולזה מותר.** לקמן מפרש לה: **ולזה אסור.** דעובר ירך אמו הוא וגם הוא נאסר צגמר דין אמו: **והאמר רבא ולי הנוגחה אסור.** צהקרצה כגון שנגחה על פי עד אחד או על פי הבעלים דמתסרא

לגבוה ולא להדיוט הלכך על כרחיך שמעינן מדרבא דהיכא דאית עדים אסור אף להדיוט וצריך לגמור דין שניהם והא ליכא למימר טעמא דת"ק דתני וולדה מותר משום דלא נגמר דינו עמה דאי בשלא צא לצ"ד מאי איירא ולדה אפילו אמו נמי אס לא נגמר דינה לא מיתסרא וכי איצטריך תנא למיתני מותר הכי אשמעינן דאין זקוק להציאה לצ"ד קאמר ומיזבתא דרבא: **אימא אס עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה.** דהיינו צין נגיחה לגמר דין דלא הוה ולד לא צשעת נגיחה ולא צשעת גמר דין ולא נוצר מן האיסור דאכתי אימיה הות שריא ולדה מותר: **אס משנגמר דינה עיברה וילדה.** דנולד מן האיסור אסור אע"ג דלא הוה צשעת נגיחה ולא צשעת גמר דין: **הניחא למאן דאמר.** פלוגתא הוא בתמורה (דף לא:). ‏ ^(א) **מאי איכא**

ולכך אין לאסור משולחת לומר דחל עליה איסורא לאחר פילוח לישחט ואלאסורה צאכילה כדין שאר עופות ומאין דכתבי צקרא ופריך ^(ו) (והאי) רובע ונרבע דאיסורו מחיים פי' דמחיים אסור לשוחטן ולהקריצן לגבוה ומשני הני מיילי לגבוה אצל להדיוט שרי והרי רובע ונרבע צעדים דמחיים אסירי דמחיים חל עליהן האיסור לישחט ואס שחטן אסורין אף אני אציא משולחת ומשני רוב צעלי חיים קאמרין ואס כן דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב צשוורים אחרים שנגמר דינם כולם פטורין ומותרין צגיזה ועבודה ואין כאן עיניו הדין כיון דפטורין מתסקילה מיהא לכשישחטו או ימותו יהו אסורין צהגאה והא דאומר שלהי פרק ד' וי' (צ"ב דף מה. ושס) דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרדיא היינו משום דאסור לענות דינו ומצוה לסוקלו ועד דאין לו מכר ^(ז) (ואין) לו צעלים והלוקח אין יכול לזכות צו יותר משאר אדם אצל כי לא נגמר דינו מכרו מכור לשחיטה אי נמי לרדיא דמצי לערוקי לאגמא וכי שחיט ליה לאחר שנגמר דינו אסור צאכילה כך נראה לר"ת וקשה דצשלהי פ"ק דערכין (דף ע:.) משמע דשור הנסקל נאסר מחיים גצי האשה שמתה נהגין צשערה דמפרש התם זו מיתתה אוקרתה וזו גמר דינה אוקרתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחיים חל עליה איסור שאסורה אפילו שחטה דעבדה כעין צשר וזו מיתתה אוקרתה ואין עליה שום איסור מחיים ויש ראייה דלא נאסר מחיים מהא דתניא צמרובה (צ"ב דף עא. ושס) וצפרק אלו נערות (כתובות דף לג:.) גנצ שור הנסקל וצבחו משלם תשלומי ארצעה וחמשה דצרי רבי מאיר ואמאי הא לימיה צמכירה וקאמר ריש לקיש התם צמרובה כל שישנו צצציחה ישנו צמכירה וכל שאינו צצציחה וכו' והוא הדין דכל שאינו צמכירה אינו צצציחה אצל אי שרי צהגאה ניחא שיכול למוכרו לרכוז עליו עד צית הסקילה או ליהנות צו מטע עד אותה שעה או אס הוי צית דין מתעגלין צסקילתו ומיהו מה שאומר ר"ת דאין לו מכר ואין לו צעלים זה לא יתכן ומה שפסק ר"ת צעדר שיש צו שה אחד ספק דרוסה דשרינן מטעם דכל דפריש צרובא פריש לא יתכן דיש לאסור גזירה שמא יקח מן הקצוב אלא היכא דפריש מאליו כגון צנמלא ציד נכרי אצל אס שנתערבה צריצוא כולן אסורות ופירש לא אמרינן צרובא פריש ואס יש צעדר ספק דרוסה אפילו אחד צריצוא ימותו כולן דתע צצצעת של ע"ז איסורי הגאה שפירשו מתערובות אסורין ולא אמרינן צרובא פריש וטעמא גזירה שמא יקח מן הקצוב ל"ש חולין ל"ש קדשים ומיהו יש ליישב דברי ר"ת דשאני צ"ח כיון דאפשר ע"י ניכצשיניהו וניניידן וא"ת ואמאי תנן ימותו לימא ירעו עד שיסתאצו שהרי כמה קדשים אמרינן צזו ירעו ולא חיישינן לתקלה וצסיפא אמר צרובע ונרבע ירעו ולכשיסתאצו יפדם וישחטם ויאכלו מטעם כל דפריש צרובא פריש וי"ל דלא עצדינן תקנה צרעייה כיון דלאחר רעייה נמי לא משתרי אלא מטעם כל דפריש: **ואחרים באחרים בו.** הכא אין לחוש אי גרם הכי דאסר ספק ספיקא דהך צרייתא כר' יהודה אחיא וצפ' התערובות (זבחים דף עד. ושס) מסקינן דר' יהודה אסר ספק ספיקא אפילו צשאר איסורין אצל צמתני' דכל הלאנמים (ע"ז מט:.) וצמס' ערלה (פ"ג מ"ו) לא גרסינן ואחרות צאחרות מדפריך צפ' התערובות על שמואל דאסר ספק ספיקא מצרייתא שמתרת ולא משכח דקאי כשמואל אלא רבי יהודה ויש מפרש דמיירי שנתערבו כל האחרים צאחרים דליכא אלא חד ספיקא וגרם נמי התם ואחרות צאחרות וכ"ת מה לי נתערב צפעס אחת מה לי צ' פעמים איצטריך משום דאיכא תרי רובי כדאיתא צפ"ק דכתובות (דף טו.) דצבי רוב העיר ורוב סיעה ושרינן אפילו צעיר קטנה ואין הולכים אחר רוב העיר גרידתא אפילו גדולה כאנטוכיא:

הגשרפין פרק תשיעי סנהדרין

הקצוב למצוח דכאי' התם אצל צעלמא אמרינן דניכצשיניהו דניניידן ומטעם זה היה אומר רצינו תס דנראה להתיר דרוסת האצב צרוב דמעשים צכל יוס דזאצים טורפינן שה מן העדר דרועה מצייל צהגמה ושרינן לה אע"ג דצעלי חיים חשיצי וכן צרוב עופות דורסין ארוזין ותרנגולין דמותרינן והיכא דנתערב

צרובא דחייצין דפטורינן אפילו ניידו ולא אמרינן כל דפריש צרובא פריש לאו פטורין דמישחרו צהגאה קאמר אלא פטורין דלא אטרחוה צי דינא להורגם דכמיתת צעלים כך מיתת השור ועוד דלא לימי לאחלופי צאדם דצאדם כולי עלמא לא פליגי דפטירי דתע דלרצי יהודה אמאי כונסין אותן לכיפה ועציד נצר צעלי חיים ומקלנל חצירו וכיפתו אדרצה ליערפיניהו צקופין וליקצריניהו אלא ודאי אחי לאחלופי צאדם ועציד היכירא וכן לרצנן עצדו היכירא דפטורינן להו ולא חיישינן לתקלה אצל צמתני' דזבחים חיישינן לתקלה טפי דאיכא כמה ספק איסורין לפי שהן מוקדשין כגון ^(ח) רכצ על גבי השור וצא חצירו ורכצ (קידושין דף נה.) וסמיכה על גבי ראש גדי ועלה וחלב מוקדשין על גבי מכתו דשרי צשור הנסקל לפי שאינו דרך הנאחמו (פסחים דף דג:.) ועוד דאיכא איסור מעילה דהיזיד צמעילה צמיתה הלכך כולן ימותו ואל תתמה כיון דאיסורי הגאה ניניהו הני דשמעתין אמאי לא תקינו צזו צצנן מיתה ויזקיפו להורגן וכי יזקיפו צ"ד להרוג כל איסורי הגאה הרי הזאב והארי דמוקי לה ר"ל^(ט) והוא שהמיתו ואסורין צהגאה ולא תקינו להו מיתה אלא אמרו כל הקודם להורגן וזה ופריך רבא דתני עלה אפילו אצא חלפתא צייניהן אלא אמר רבא שנים כו' ואפילו אצא חלפתא דלא תלינן ציה שהרג אצל צשוורים אותן שיש לתלות צהן שהרגו חייצין ומשום וצערת הרע מקרבך ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר מחיים ופי' דכולה ההיא שמעתא ^(י) דממשמע שגמאר סקול יסקל איני יודע שהיא צצילה וצצילה אסורה צאכילה מוכחת כן וסוגיא דפ"צ דקדושין (דף עו.) כל צפור טהורה לרצות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו לרצות את השחוטה ופריך ואיפוך אנא ומשני לא מצינו צעלי חיים אסורין פירוש שלא יהו מותרין כששוחטן צר מאלו שעומדין והוקלו למצות

אכא ולכך אין לאסור משולחת לומר דחל עליה איסורא לאחר פילוח לישחט ואלאסורה צאכילה כדין שאר עופות ומאין דכתבי צקרא ופריך ^(י) (והאי) רובע ונרבע דאיסורו מחיים פי' דמחיים אסור לשוחטן ולהקריצן לגבוה ומשני הני מיילי לגבוה אצל להדיוט שרי והרי רובע ונרבע צעדים דמחיים אסירי דמחיים חל עליהן האיסור לישחט ואס שחטן אסורין אף אני אציא משולחת ומשני רוב צעלי חיים קאמרין ואס כן דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב צשוורים אחרים שנגמר דינם כולם פטורין ומותרין צגיזה ועבודה ואין כאן עיניו הדין כיון דפטורין מתסקילה מיהא לכשישחטו או ימותו יהו אסורין צהגאה והא דאומר שלהי פרק ד' וי' (צ"ב דף מה. ושס) דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרדיא היינו משום דאסור לענות דינו ומצוה לסוקלו ועד דאין לו מכר ^(י) (ואין) לו צעלים והלוקח אין יכול לזכות צו יותר משאר אדם אצל כי לא נגמר דינו מכרו מכור לשחיטה אי נמי לרדיא דמצי לערוקי לאגמא וכי שחיט ליה לאחר שנגמר דינו אסור צאכילה כך נראה לר"ת וקשה דצשלהי פ"ק דערכין (דף ע:.) משמע דשור הנסקל נאסר מחיים גצי האשה שמתה נהגין צשערה דמפרש התם זו מיתתה אוקרתה וזו גמר דינה אוקרתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחיים חל עליה איסור שאסורה אפילו שחטה דעבדה כעין צשר וזו מיתתה אוקרתה ואין עליה שום איסור מחיים ויש ראייה דלא נאסר מחיים מהא דתניא צמרובה (צ"ב דף עא. ושס) וצפרק אלו נערות (כתובות דף לג:.) גנצ שור הנסקל וצבחו משלם תשלומי ארצעה וחמשה דצרי רבי מאיר ואמאי הא לימיה צמכירה וקאמר ריש לקיש התם צמרובה כל שישנו צצציחה ישנו צמכירה וכל שאינו צצציחה וכו' והוא הדין דכל שאינו צמכירה אינו צצציחה אצל אי שרי צהגאה ניחא שיכול למוכרו לרכוז עליו עד צית הסקילה או ליהנות צו מטע עד אותה שעה או אס הוי צית דין מתעגלין צסקילתו ומיהו מה שאומר ר"ת דאין לו מכר ואין לו צעלים זה לא יתכן ומה שפסק ר"ת צעדר שיש צו שה אחד ספק דרוסה דשרינן מטעם דכל דפריש צרובא פריש לא יתכן דיש לאסור גזירה שמא יקח מן הקצוב אלא היכא דפריש מאליו כגון צנמלא ציד נכרי אצל אס שנתערבה צריצוא כולן אסורות וצפירשה אחת מהן פליגי רצ ושמואל ^(י) אי אוקרת או לא אצל צההיא גופא לא פליגי דכ"ע מודו דאסירא וכל איסורי הגאה שפירשו מתערובות אסורין ולא אמרינן צרובא פריש וטעמא גזירה שמא יקח מן הקצוב ל"ש חולין ל"ש קדשים ומיהו יש ליישב דברי ר"ת דשאני צ"ח כיון דאפשר ע"י ניכצשיניהו וניניידן וא"ת ואמאי תנן ימותו לימא ירעו עד שיסתאצו שהרי כמה קדשים אמרינן צזו ירעו ולא חיישינן לתקלה וצסיפא אמר צרובע ונרבע ירעו ולכשיסתאצו יפדם וישחטם ויאכלו מטעם כל דפריש צרובא פריש וי"ל דלא עצדינן תקנה צרעייה כיון דלאחר רעייה נמי לא משתרי אלא מטעם כל דפריש: **ואחרים באחרים בו.** הכא אין לחוש אי גרם הכי דאסר ספק ספיקא דהך צרייתא כר' יהודה אחיא וצפ' התערובות (זבחים דף עד. ושס) מסקינן דר' יהודה אסר ספק ספיקא אפילו צשאר איסורין אצל צמתני' דכל הלאנמים (ע"ז מט:.) וצמס' ערלה (פ"ג מ"ו) לא גרסינן ואחרות צאחרות מדפריך צפ' התערובות על שמואל דאסר ספק ספיקא מצרייתא שמתרת ולא משכח דקאי כשמואל אלא רבי יהודה ויש מפרש דמיירי שנתערבו כל האחרים צאחרים דליכא אלא חד ספיקא וגרם נמי התם ואחרות צאחרות וכ"ת מה לי נתערב צפעס אחת מה לי צ' פעמים איצטריך משום דאיכא תרי רובי כדאיתא צפ"ק דכתובות (דף טו.) דצבי רוב העיר ורוב סיעה ושרינן אפילו צעיר קטנה ואין הולכים אחר רוב העיר גרידתא אפילו גדולה כאנטוכיא:

^(י) אלא

פ.

בד א מיי' פ"ד מהלכות רוצח הלכה ו' סמג לאוין קסג:

בזה ב מיי' פי"א מהל' טק' ממון הלכה י':

בז ג ד מיי' שם הלכה יא יב':

בז ד מיי' שם הלכה יא ופ"ג מהל' איסורי מצוח הלכה יב יג':